16 vuotta täyttäneen vammaistuki

Tuen tavoite

Tuen tavoitteena on helpottaa 16 vuotta täyttäneen vammaisen tai pitkäaikaisesti sairaan henkilön jokapäiväistä elämää, työtä tai opiskelua. Vammaistuen tarve ja määrä arvioidaan aina yksilöllisesti.

Tuen myöntämisen edellytykset

Vammaistuen myöntäminen edellyttää aina, että henkilön toimintakyky on sairauden tai vamman vuoksi heikentynyt yhtäjaksoisesti ainakin vuoden ajan.

Toimintakyvyn heikentymisellä tarkoitetaan henkilön jokapäiväisessä elämässään tarvitsemien toimintojen vaikeutumista sairauden, vian tai vamman takia. Toimintakyvyn heikentyminen arvioidaan ottamalla huomioon henkilön fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen toimintakyky. Toimintakyvyn voidaan katsoa heikentyneen, jos henkilöllä on sairauden, vian tai vamman vuoksi vaikeuksia:

- huolehtia itsestään (esim. peseytyminen, pukeutuminen)
- suorittaa välttämättömiä kotitaloustöitä
- asioida kodin ulkopuolella
- selvitä työssä käymisestä tai opiskelusta.

Toimintakyvyn heikentyminen voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että joutuu käyttämään päivittäin paljon aikaa omahoitoon tai että joutuu kiinnittämään normaalia enemmän huomiota hygieniasta huolehtimiseen.

Toimintakyvyn heikentymisen lisäksi arvioidaan sairauden tai vamman aiheuttamaa **haittaa, avun tai ohjauksen ja valvonnan tarvetta**. Haitan arvioinnissa otetaan huomioon rajoitukset, joita sairaudesta tai vammasta yleensä aiheutuu jokapäiväisessä elämässä ottaen huomioon sairauden tai vamman laatu ja vaikeusaste. Lääkäri tekee arvion haitasta hyödyntäen sairauksien ja vammojen haittaluokitusta.

Allergioiden, ihosairauksien ja astman perusteella vammaistukea haettaessa korostuu yleensä sairauden tai vamman aiheuttama haitta. Osalla saattaa olla avun tarvetta esimerkiksi omahoidossa. Vammaistukea voidaan myöntää myös silloin, jos ei ole avun tarvetta.

Tuen taso

Vammaistuki on porrastettu kolmeen tasoon. Tason määrittelyyn vaikuttaa tarvittu avun tai ohjauksen ja valvonnan tarve ja haittaluokka. Perustuki voidaan korottaa korotetuksi tueksi sairaudesta aiheutuvien kustannusten perusteella.

Perusvammaistuki 110,49 €/kk

Korotettu vammaistuki 257,82 €/kk

Ylin vammaistuki 499,93 €/kk

Hakemus

Hakemus koostuu hakemuslomakkeesta ja C-lääkärinlausunnosta, joka ei saa olla 6 kk vanhempi. Myös muu lääketieteellinen selvitys, esimerkiksi epikriisi on riittävä, jos siinä on vammaistuen ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot.

Hyvä muistaa hakemusta tehdessäsi

- ole realisti: tutustu huolellisesti vammaistuen myöntämisen perusteisiin ja keskustele asiasta alustavasti lääkärin tai muun sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa

- hakemuksen tekoon voi pyytää apua esimerkiksi lähimmän keskus- tai yliopistosairaalan sosiaalityöntekijältä sekä Allergia-, iho- ja astmaliitosta

- hyödynnä läheisiä hakemuksen tekemisessä: pohtikaa yhdessä, missä kaikkialla sairaus näkyy elämässäsi ja miten elämäsi eroaa samanikäisen, ei-sairastavan aikuisen elämästä

- hakemukseen voi tehdä vapaamuotoisen liitteen, jossa avataan tarkemmin hakemuksen eri kohtia

- käytä hakemuksessa konkreettista kieltä: vältä laatusanoja tai adverbejä (kuten ”paljon”, ”kauan”, ”pitkään”, ”suuri”)

- kerro sairauden aiheuttamat tilanteet ja toimenpiteet niin yksityiskohtaisesti kuin mahdollista. Älä oleta, että hakemuksen lukeva henkilö osaa lukea rivien välistä

- käytä aikamääreitä (esim. ”rasvaan ihoni kahdesti päivässä, 30 minuuttia kerrallaan”)

Lisätietoa 16 vuotta täyttäneen vammaistuesta löytyy Kelan verkkosivuilta sekä Kelan etuusohjeista.

Päivitetty 5.1.2026